

Előfizetési árak:
 Egész évre frt 10.—
 Félévre „ 5.—
 Negyedévre „ 2.50
 Egy hóra „ 1.—
 Egyes szám 4 kr.

DEBRECZENI ELLENOR

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
 Főpíacz, a városháza
 szomban.

Hirdetések a legmér-
 sékeltebb árszámlítás
 mellett.

Megjelenik mindennap,
 Vasárnap kivételével

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A budget.

Debreczen, november 8.

(K.) A képviselőház szünetelése után ismét megkezdte tanácskozásait és teljes erővel hozzálátott az állami költségvetés megvitatásához.

A budgetvita valószínűleg hosszabb időre igénybe veszi a képviselők tevékenységét. Itt ott olvashatunk arról is, hogy az obstrukció bekövetkezhetik, ez azonban csak ijesztgetés akar lenni, melynek a parlamenti élet ismerői nem fognak felülni.

Kár, nagyon kár volna a költségvetési vitát ellaposítani. Vitassák meg a képviselő urak annak minden egyes tételeit, hiszen ez kötelességük, de az ellenzék vezető emberei ne keressenek a kákán is csomót és ne gyanúsítsák a kormányt olyan intenciókkal, melyek ettől éppen annyira távol esnek, mint a vehemensül támadni szokott ellenzék a higgadság és méltányosság.

Az állami költségvetést *Hegedüs Sándor* ajánlta elfogadásra. Előadása realis alapokon nyugodott, mely körülményt hallgatagon az ellenzék is beismerte, mert csöndben hallgatta meg az előterjesztést,

Hegedüs Sándor való szinben, az igazság tiszta köntösében mutatta be a költségvetést. Megokolása mindenkit meggyőzhetett arról, hogy állításai szilárd alapokon nyugszanak és a közvélemény megnyugtatása, és felvilágosítására, nem pedig ennek megtévesztésére vannak alapos részletességgel felsorolva. Ha még hozzávesszük azt a körülményt is, hogy az előadó gyakorlati kezekkel dolgozik e téren, elmondhatjuk, hogy minden tekintetben fényes elaboratum az, mely a *Hegedüs Sándor* ajkairól elhangzott.

Az állami budgetben egy nevezetes számot találunk. Megtudjuk ugyanis, hogy tiz év alatt majdnem 130 millióval szaporodtak kiadásaink. Óriási szám ez, mely rengeteg pénzt fejez ki, de ne feledjük, hogy ezek jobbra olyan befektetések, melyeket okvetlenül megkívtánt az ország jóléte és a haladás szelleme.

Kétségkívül nagy az az összeg, melyet a vasutakba fektetett az ország, de ne feledjük, hogy éppen a vasuti politika fejlődésével emelkedtek közgazdasági viszonyaink. És habár a magyar államvasutak egy milliárdnyi összeget nyeltek is el, e nagyarányú költsékezést nem sajnálhatjuk, mert az így befektetett tőke beláthatatlanul hosszú időre áldást hozó lesz nemzetgazdasági életünkre.

Az új egyházpolitikai javaslatokból is súlyos teher nehezedik az államra, mely teher idővel talán még nőni fog.

Ezen azonban nem lehet csodálkoznunk, mert minden alkotás költséggel jár, a javaslatoknak törvényerőre való emelése pedig, tekintve az ezek által által elérhető, vagy legalább megközelíthető célokat — nemcsak az állam tekintélyének, hanem a közszükségletnek is egyik elengedhetetlen posztulatuma.

Ezekon kívül nevezetes számokkal szerepelnek a költségvetésben az állami segélyezések, melyek elől az állam nem zárkozhatik el. A súlyos terhekből, melyek az ország adófizetőire neheznek, nem csekély összeget ad vissza az állam, midőn kultur célokra milliókat szentel.

És bár érezzük mindnyájan ezt a terhet, mégis azt mondjuk, hogy szívesen elnéztük volna azt, hogy pl. a *kultusz-budget* néhány százezer forinttal magasabbra lett volna előirányozva. E téren ugyanis végtelen sok a tenni való, mert évtizedek mulasztása kárkárótlást. Sok középiskolánk kiegészítése vár, elemi iskolánk meglévő száma a tanköteleseket nem bírja befogadni, kulturális intézeteink csaknem alamiznában részesülnek a gazdag magyar állam kegyéből, a különböző vallás felekezetei papjai itt-ott kenyérért esengenek és a szegény egyházak a magyar állam jószívűségére apellálnak.

Az egyházpolitikai törvények életbeléptetését már most is érzik a lelkészek és hovatovább jobban fogják érezni. Az anyakönyvekből nyert jövedelmük is megcsappan a jövőben anélkül, hogy biztosabb kilátásuk lenne a nyerendő kárpótlásra.

Mi ismerjük a *lelkészkedő papság* helyzetét és anyagi viszonyait és nem tartjuk azt oly rózsásoknak, mint sokan, kik abban a hiszemben vannak, hogy mihelyest pap valaki, mindjárt annyi a pénze, mint a polyva. Ezek a könnyen hívő lelkek ne sajnálják a fáradságot, és nézzenek be egy pillanatra szegény falusi lelkészek portájára és látni fogják, hogy a ki e pályára nem visz magával az élet legártatlanabb örömeiről is lemondó lelket, az súlyos teherként fogja azt az igát hordozni, melyről azt mondja az irás, hogy *könnyű és terhe édes* . . .

Igaz, hogy ezeken az állapotokon is segítve lesz, mert a közoktatási és vallási ügyeket *olyan férfi* vezeti, ki lelkiismeretes tudással pótolja a hiányokat és így gondja lesz bizonyára azokra is, kik nemes munkájuk címén nagyon is megérdemlik az állam atyáskodó figyelmét . . .

Az ellenzék természetesen nem fogadja el a költségvetést. Ez elvégre nem nagy baj és e miatt egy pilla-

natra sem áll meg az államgépezet kereke. Hivatott és hivatlan, nagy tudomány és ennek hijával lévő egyének egyiránt hozzá szólnak majd a vita folyamán a költségvetéshez, döngetni fogják buzogányaikkal egyes nagy hangú, nagy pipájú, de kevés vágott dohányú, magukat *patent* hazafiaknak valló obstrukció-vadászok a t. ház padjait, de súlyosabb sebeket, vagy még csak észrevehető karczólasokat sem fognak ejteni a költségvetés realizálásán.

Szeretjük remélni azonban, — hisz' a remény oly jól esik az ember lelkének, hogy a budget-vita méltó lesz a magyar képviselőház méltóságához azon politikai nézetkülönbségek dacára is, melyek a költségvetés elbírálásában felmerülnek. Nem kételkedünk, hogy e vitát nem fogja dominálni a személyeskedés, mely az igazságtalanság útvesztője, hanem a művelt, finom parlamenti hang fogja azt körül lengeni.

Erre megadta a példát az előadó, kövesse őt az egész parlament . . .

Hagyják el az okvetlenkedni szeretők szokásos hangpróbájukat, teljesítsék honatyi kötelességeiket és ne keressék dicsőségüket azon kétes értékű csatározásokban, melyek a mellett, hogy nem vezetnek célhoz, tekintélyünket a külföld előtt nem emelik . . .

— Az állami anyakönyvvezetés. A belügyminiszterium anyakönyvi osztályát az az igyekezet irányítja, hogy az állami anyakönyvvezető ügyködését minél inkább megkönnyítse és így újabbán is egy oly rendeletet bocsátott ki, mely az állami anyakönyvvezetőket sok nehéz és fárasztó munkától kíméli meg. Így az előbbeni utasítások értelmében az anyakönyvvezetők kötelesek voltak halálzási bejegyzésekiől a felekezeti anyakönyvvezetőket is értesíteni. Mivel ez leginkább a hadkötelesek összeírása szempontjából szükséges, másrészt pedig az állami anyakönyvek e célra még csak huzamos idő múlva válnak használhatóvá, a belügyminiszter elrendelte, hogy az állami anyakönyvvezetőknek nem kell a felekezeti anyakönyvvezetőknek oly halálzási esetekről értesítést küldeni, melyeknek születési adatai még a felekezeti anyakönyvekben lettek bejegyezve. A felekezeti anyakönyvvezetők, kik a temetéseknel funkcionálva, ugys értesítést nyerne a halálzásokról, maguktól is bevezetik a halálzást a saját céjükra szolgáló matrikuláikba, hogy pedig a hadkötelesek összeírásánál oly elhunytak nevei, kik még felekezeti lettek születésüknél anyakönyvezve, a katonai hatóságok számára ismeretessé téteessenek, időről időre az elhunytak jegyzéke össze fog állíttatni. Igen érdekes a belügyminiszter azon intézkedése, hogy a nazarénus és baptista születésekről és halálzatekről a járási főszolgabírák nyilván tartást többé nem vezetnek és hogy a nazarénus vallás az anyakönyv vallás rovatába be nem jegyezhető.

— **Belföldi hírek.** (Uj államtitkár.) *Fiáth* Miklós báró főispán földmívelési államtitkársága mind komolyabban előtérbe lép. — (Elismerés Miklós Ödönnek.) *Darányi* Ignác földmívelési miniszter meleg hangú hivatalos levelet intézett Miklós Ödön volt államtitkárhoz, melyben köszönetet mond eddigi odaadó működéséért és egyben azon reményének ad kifejezést, hogy a földmívelési ügyektől jövőre sem vonja meg nagybecsű támogatását. — (A dunántuli püspökválasztás.) Tegnap bontották fel Győrött az ág. ev. gyűlést a dunántuli ág. ev. püspökre beadott szavazatok. Ezekből: Gyurátz Ferenczre esett 160, Poszsvék Sándorra esett 149 szavazat, úgy, hogy Gyurátz Ferencz pápai ág. ev. lelkészt 11 szótöbbséggel megválasztották dunántuli ág. ev. püspöknek. — (A lovasság szaporítása.) A király rendelete folytán a lovasság, bár csak kis mértékben gyarapított fog. Az ugynevezett „számon felettiek“ a 253 lovaszázad mindegyikénél 5-ről 12-re fognak emelkedni, a 42 lovasezrednek mindegyike pedig két lovasított szakaszvezetővel mint távirókkal fog szaporodni.

— **Külföldi hírek.** (A bécsi polgármester választás) Az új polgármester választás legkésőbb e hónap 14—15-én lesz, mert a törvények értelmében a meg nem erősítettől számított 8 nap alatt meg kell az új választásnak történnie. Az antiszemita bangulatát jellemzi, hogy már eddig öt felségértési pert tettek folyamatba antiszemita ellen, a kik ő felségét Lueger meg nem erősítése miatt sértették meg. — (Zavarások Törökországban.) Konstantinápolyi táviratok a helyzetet napról-napra komolyabb színben tüntetik fel. A nagykövetek minden oldalról meszárlásokról kapnak híreket. Az áldozatok most görögök és maroniták. A török forradalmi párt hatalma egyre nagyobb tért nyer. A szultán fenyegető levelet kapott, hogy 10 nap alatt mondjon le, mert különben meggyilkolják. Halil Rifaat pasa külügyminisztert a szultán nagyvezérré nevezte ki. Said basa eddigi külügyminisztert államtanács elnökévé, helyére pedig külügyminiszterré Tevfik basa volt berlini nagykövetet neveztek ki. A helyőrség létszámát Konstantinápolyban 40,000-ról 50,000 főre emelték. Az arabok közt is kezd a mozgalom tért nyerni. Félős, hogy Damaszkusban is kitör a lázadás, miként Anatóliában.

Országgyűlés.

— Saját levelezőnk express tudósítása. —

Budapest, november 7.

A budget-vita mai, második napjának két érdekes eseménye volt.

Egyik a *Lukács* László pénzügyminiszter nagyszabású, nyomatékos és elegáns polemikus beszéde.

A pénzügyminiszter mindenekelőtt reflektál az eddigi észrevételek egy némelyikére, amelyek tévesek és félreértésen alapulnak. Bujanovich azt a vádját, hogy a tönkremenés fenyeget, nem fogadhatja el, mert habár gazdaságunkról jelen viszonyaink között nem lehet s talán nem is praktikus beszélni, mindamellett vannak körülmények, minők a földértékének emelése, az építkezés, amelyek egyáltalán nem igazolják Bujanovich sötéten látását. Ennél különben majd részletesen is fog beszélni. (Helyeslés jobbfelől.)

Ami *Helfy* és *Horánszky* vádjait illeti, szóló, aki meglehetősen régi tagja a Háznak, tapasztalatból mondhatja, hogy nem tud költségvetést, amelyre az ellenzék azt mondta volna, hogy az realis. (Zaj balfelől.) De ettől eltekintve nem igazságos az az elhangzott vád, hogy a kölcsönök bevannak illesztve a költségvetésbe. Persze, hogy bevannak illesztve, de tudvalevőleg ezek nem válnak a költségvetés előnyére, épügy, mint hátrányára sem. Ez csak egy régi gyakorlat, amely evidenciában tartja a parlament ellenőrzési jogát. (Helyeslés jobbfelől.)

Veszedelemet látnak a kérdések emelkedésében. Hát ugyan lehetséges-e olyan államban, ahol századokon át uralkodott a henyélés, beszorítani a költségvetést korlátokba. Sehol s a legkevésbé lehetséges ez nálunk, ahol a föllendülés akkora? És lehet így-e akkor, amikor annyi a tennivaló, annyi felé vagyunk lekötve? Hiszen csak az utóbbi évek alkotásait nézzük és már ezek is igazolják a költségvetés kérdésének emelkedését. (Helyeslés jobbfelől.)

Többet is mondhatna, de ez eléggé illusztrálja, hogy hát valjon kinek az eljárása könnyelmű és nélkülözi az őszinteséget: Szólóé vagy pedig bírálóé, kéri a költségvetés elfogadását.

A miniszter nagyhatású beszédét rokonszenves figyelemmel hallgatta az egész ház, a többség pedig lelkes éljenzéssel honorálta.

A másik érdekes momentum a *Makfalvy* Géza hosszabb, panaszos felszólalása után következett, a mikor *Szapáry* Gyula gróf emelkedett szólásra.

Az egyházipolitikai törvények végrehajtására vonatkozó gyakorlati megjegyzései közül az anyakönyvi költségek állami teherviselése s a kerületi anyakönyvi felügyelő intézmény körül mozgó fejtegetései keltettek figyelmet. Hangsúlyozta a felekezeti békének teljes helyreállítását s a felekezeti szempontnak a politikából való kiküszöbölését. Helyteleníti a kormány eljárását a megyei választások intézése s a választói lajstromok összeállítása körül, s az utóbbi irányban intézményes reformot sürget. Kifogásolja még a vicinális vasutaknál fizött spekulációt, helyteleníti a pótdadók nagy mértékű szaporodását. Az új közgazdasági kiegyezés közelegése aktuálissá teszi az összes közjogi alapon álló pártok egyetértését. A másik nagy feladatot a közigazgatási reform tárgyalását a jövő országgyűlésre kell halasztani, de kívánatos, hogy az elvek, tervezetek mielőbb nyilvánosságra jussanak. Az összes politikai feladatok indikálják még a választások előtt az összes közjogi pártoknak egy kompakt hatalmas többséggé való egyesülését. Konstatálja, hogy a kormány bizalmi kérdése nem a költségvetés elfogadása, vagy megtagadása, hanem az appropriáció. A budgetet általánosságban elfogadja.

Szinay Gyula hosszadalmas, kevesektől hallgatott fejtegetései után, *Bernát* Bélának a tegnapi elmaradt interpellációjára került a sor.

Irodalom — Művészet.

* *Petőfi és Bém.* „Az 1848/49-i magyar szabadságharc története“ című füzetes vállalatból most jelent meg a 47-ik füzet, a melyben *Gracza* György igen élénken s több új adat fölhasználásával ecseteli *Petőfi*nek *Bem*hez való mély ragaszkodását. A füzetnek ez a része nemcsak érdekes, hanem irodalomtörténeti becses is bir. A füzet egykoru képei ezek: *Tóth* Agoston honvédezredes *Részlet* a nagyszebeni csatából. (Egykoru kép.) *A* tömösi szoros védelme. (Eredetije a bécsi császári udv. levéltárban.) *Az* orosz hadsereg tábori oltárképe. — (Az aradi 1848/49-iki ereklyemuzeumban őrzött eredeti után.) *Igló* város égése 1849. febr. 3-án. (Egykoru kép.) *A* gr. *Kreith*-féle Gyűjteményből. (Orosz tábori-üllő.) *Az* aradi ereklyemuzeumból. *A* nagysallói csata vázlat. (1849. ápril 19-én.) *A* romai sáncok ostroma. (Egykoru vázlat után.) *Windischgrätz* bevonulása Budapestre 1849. január 5-én. (Egykoru kép.)

T Á R C Z A.

Apróságok.

Mátyás király medvéje.

— Adoma. —

Mátyás király igen szeretett vadász kalandjairól beszélgetni.

Gyermek ifju korában a vajdahunyadi erdőségben egy medvét fogott és ennek a történetét különös előszeretettel mesélgette.

A história különben nem érdektelen.

Mátyás király a következőkben adta elő környezetének:

— Egy izben a *Bóbitás* szakadéknál egy óriási medvét pillantottam meg. Háttal volt felém és lassu, lomha léptekkel oduja felé ballagott. A medvének gyönyörű világossárga, mondhatnám szőke bundája volt. Ritkaságánál fogva elevenen szerettem volna birtokomba keríteni, s vele ékesíteni szobám falát, mely már, akkor szebbnél szebb medvébőrökkel volt kirakva.

A medve barlangja közelében egy kidöntött fiatal tölgyfa feküdt a puha pázsiton. Gondoltam hát egyet! Megvártam míg a medve bedöcögött az odujába, aztán hazafutottam baltáért és egy karaj mézeskenyérért. Visszajövet, talán éppen akkor, mi-

dőn a medve javában szundikált, bele vágtam a baltát a fába úgy, hogy két három lépésnyi hasadás támadt utánna. A hasadékban benne hagytam a baltát olyformán, hogy a támadt nyilvánosan kényelmesen bedughattam a kezemet. — Ekkor a nyilásba elrejtettem a mézes kenyér felét másik felével előbb bekentem a vágás felső részét, aztán elszórtam a ledöntött fa körül, a medve oduja irányában. A balta nyelére zsineget kötöttem és leültem a közeli bokrok közé. Vártam a vendéget.

— Most jön a java! szólta *Mátyás* mosolyozva. Alig ültem a bokorban másfél órát, a maczko kifordult az odujából, s mint a rest emberek nagyot nyújtózott és nagy csámpásan neki indult a szagnak. Kutatott szaglászott a gyep-n. Mikor megtalálta az elszórt mézes kenyér morzsákat, jóízűen felhabzsolta a legkisebb morzsát is, aztán gyorsított léptekkel a fához czampogott. A fát szintén végig szagolta. Megnyalagatta s az egyik macsával bele nyult a nyilásba, hogy kikaparj a bedobott mézes kenyéret. Csak erre vártam! Nosza, amint ezt megpillantom a zsineggel kirántom a baltát, a hasadék összes-orul és az én sárga szőrű medvémm egyik lábával fogva marad. Nem minden nap hallani olyan ordítást, mint aminőt az én medvémm véghez vitt. Ordított, topor-

zikált, harapta, rágta a fatörzset; de biz az nem tágult meg, a medve meg volt fogva alaposan.

Tudományos kutyák.

Quida, a hirneves írónó egyik amerikai lapban „*Tomy*“—ról, a kolduló kutyáról igen érdekes dolgokat ír le. *Tomy* Ivernesben élt s egész Skóciában híres volt. Még kólyok korában egy vak koldushoz került, a ki megtanította a koldulásra. Mikor a gazdája meghalt, *Tomy* egyedül maradt kenyér és szállás nélkül. Már most mit csináljon? Végre elhatározta, hogy egyedül is megpróbálja a koldulást. A pénzes-persely még ott lógott nyakában s ez az egyetlen öröksége mentette meg az éhhaláltól, mert ezzel csakhamar magára vonta a járó-kelők figyelmét. *Tomy* most már arra vigyázott, hogy a perselybe szánt pénzdarabok a földre hulljanak, mert a perselyből nem tudta volna kivenni, s ha egy-egy pénzdarabot kapott, azt fogai közé vette és rohant a pékhez, hol a pénzt a putra tette s az érte járó kenyérdarabot jóízűen eltogyasztotta. De a legnagyobb művészeket is megünja idővel a közönség, hát a szegény *Tomyt* hogyné unta volna meg? S így eshetett meg, hogy a koldulása egyre rosszabbul jövedelmezett, mert Ivernesz lakói

Fran
közé tart
csak a d
sokat is

Igy
kitűnő k
intézi, é
umába e
nyörködi

Miel
tekezést
olvasáson
tudásai,
adta elő
hogy az
általa ha

A t
hogy a
már rövi
nem les
fogja a
állítja, h
nek bán
uton leh
fogja tö
az orszá
vegyi al
kiválóan

A
fognak
mos kér
is. Eme
mai ut
lot szeri
A zsirol
retes. A
tartozik
felelőse
atmoszf
guak el

Be
hogy m
dobozb
zsidradé
Ne
végleg
piaczi
megcser
veszti

Eu
világ.
Cs
denség
igy eg
egész

arra a
tartsan
alaniz
nek. M
szülöt
támad
szülöt
fordít
ismert
leti ti
szimat

T
tak a
szinté
racejá
ütött
vaszár
jobb
vagyó
hol b
neki
eszeln
cseme
kusan
tudot
gyern
fél
neki.
fogai
édes

tünik el néha, nyomtalanul az alsóbb regiszterek mitikus kottajegyei között, az rendszeresen csak az inspiráció nélküliség jele, ami a legjobb énekeseknél is megtörténik.

Locsarekné, ha kevés hivatottság is, nagy biztossággal igazodik el a karmesteri rejtélyek körében: nem ront. *Váradira* már ritkán illik ez. A kar csak néha nevetlenkedik.

Nos hát ez a mi operaszemélyzetünk. Van egy kitünő zenekarunk, amely szakképzett karmesterével produkálhatna olyan operaelőadásokat, amilyeneket elvár a debreczeni közönség, amilyenek okvetlenül szükségesek lesznek ahhoz, hogy kaczagóvá ne legyen az egész szezon, mint eddig néhány esték volt.

Caveant a direktorok!

* **A csőd.** A kitünő norvég íróak Björnsonnak egyik legjobban sikerült színműve a *Csőd* került tegnap előadásra. A darab — mint a hírneves írónak minden műve, határozott reális irányu, alapvonása: kimutatni, hogy egy bekövetkező vagyoni bukás esetén nem az a legjobb megoldás, hogy az illető a pisztolyra apelláljon, hanem az, hogy túrje férfias erővel a sors csapását, kezdje elől a jólétért való küzdelmet és szorgalmas munkával igyekezzék a bukásával okozott károkat lassanként helyrehozni.

A darabban előforduló alakok jellemzése sokkal tökéletesebb ugyan mint az egésznek compositiója, de természetessége, lélektani kifejlődése megkapó s mindvégig lekötő a néző figyelmét.

Az előadás sikerében az oroszlanrész a *Sándor Emilé* (Tjálde) ki a tönkszelére jutott nagykereskedőt, ki a mily büszke volt előbb, bukása után olyan megtörtén, de férfiasbátorsággal viselte sorsát, igazi művészi alakításban mutatta be. Valóban ezt a nehéz szerepet szebben megjátszani már nem is lehetne s őszintén gratulálunk alakításához.

K. Szerémi Gizella (Walburg) szintén jó felfogással alakította az előbb büszke, majd a keletkező szerelem hatása alatt átváltozott szorgalmas leányt.

Valóban ritkaság, és nagy művészet kell hozzá, hogy a keblében dülő viharokat az arc úgy tudja vissza tükrözni, mint ő nála. Midőn az ész küzd a szívvel, midőn a szív fellázad a büszke gőg ellen, az ő arcáról, habár ajka néma is — ezt mind le lehet olvasni. Nagy élvezettel néztük játékát, melylyel sokszorosan kiérdemelte a sűrűn felhangzó tapokat.

Klenovitsról (Samás) szintén csak jól mondhatunk. A bátortalan, de jó szívu s e mellett önérzetes segédet élethűen játszotta meg.

Bogyó Ilonka (Signe) a pajkos szerepekbe jól bele találja magát s így most is jó alakítást nyújtott. — Nem is való neki drámai szerep, mert nem az ő hibája, ha abból nem tud semmit csinálni, az ilyen naiv — csacsozó szerepekben egészen bele illik.

Szatmári (Beren) a hideg számító ügyvéd szerepét, különösen a 2-ik felvonásban emelte érvényre. *Rózsahegyi* (Hamar) nem oka, hogy kis szerepéből nem tudott semmit csinálni.

A többi szereplők és dicséretes igyekezetét fejtegették ki, úgy, hogy az összeloadás teljesen kielégített. P.

* **Galyassi Paula gyász.** Mint őszinte részvételt értesülünk, *Galyassi Paulát*, a szintársulat ragyogó tehetségű tagját súlyos csapás érte az elmúlt napokban. A múlt hét szombatján hunyt el váratlanul édesatyja Zomborban, ennek tulajdonítható, hogy a máskor oly kedves, széphangu *Galyassi Paula* a *Parasztbeszűlet* Loláját oly kedvtelenül, s csak kissé számbavehető sikerrel énekelte.

* **Ma, pénteken** leszállított helyárák mellett kerül szívre *Viola, az alföldi haramia*: Szigeti József öt szakaszos népszínműje. — *Szombaton* premiérkép egy rendkívül mulattató francia operette a: *Komédiásnők a táborban* kerül előadásra. Ezt játsszák *vasárnap* is. A Budai Színkörben a nyáron Krecsányi Ignác társulata, élén a két Ledovszky nővérrel szép sikerrel adta elő a darabot, s többször józúen mulatott rajta páholyából a miniszterelnök báró *Bánffy* is.

Városi és megyei hírek.

Mezőgazdasági statisztika.

— *Polgármesteri felhívás.* —

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester — mint a törvényhatósági statisztikai összeíró bizottság elnöke — a november hó 20—30 napjai között megejtendő mezőgazdasági összeírás sikere érdekében az alábbi felhívást intézi városunk gazdálkodó és birtokos közönségéhez:

A tengerentúli nagy gabonatermesztő országok versenye s ennek folytán a termények árának rendkívüli hanyatlása Európa-szerte évről-évre nehezebbé teszi a mezőgazdaság helyzetét. Súlyosan érezzük mi is ezt a válságot s a kormány és a társadalom vállvetett erőfeszítésére van szükség, hogy a mostani nyomasztó viszonyok közt megállhassunk s mezőgazdaságunk újabb felvirágzásának alapját megvethessük.

Hogy azonban a követendő czél helyesen kitűzhető s a helyzet javítására szolgáló utak és módok megválaszthatók legyenek, a hazai viszonyok és állapotok beható és alapos megismerésére van szükség, a mit azonban csak lelkiismeretes, pontos és részletes statistikai összeírás segítségével érhetni el.

Belátta ezt a kormány, a midőn ide vonatkozólag törvényjavaslatot terjesztett elő; belátta a törvényhozás, a midőn megalkotta az 1895. évi VIII. t.-czikket, mely a f. évi November hó 20—30-dika közt Magyarország területén általános mezőgazdasági statistikai összeírást rendelte el.

Ezen összeírás kizárólag a mezőgazdaság és a földmivelő nép érdekében történik s egyáltalában semmiféle adóztatási céllal összekötve nincsen.

E nagy fontosságu s városunknak is tetemes költségébe kerülő munkálat azonban csak úgy lehet eredményes, ha a kívánt adatok a számláló ügynököknek lelkiismeretes pontossággal bemondatnak s ha a gazdáközönség saját jól felfogott érdekében is minden lehető elkövet a munkálat sikerülése érdekében.

A mezőgazdasági statistikai adatok összegyűjtése a törvény rendelkezéséhez képest a f. 1895. évi November 20—30-dika közti időben házaként működő összeíró ügynökök által eszközöltetik. Miből kifolyólag felhívatik a gazdaszónbérő- és általában a jószágtartóközönség, hogy már most jó előre figyelmesen tekintsen körül gazdaságában s jegyezgesse fel mindenki, hogy mennyi földön gazdálkodik, mennyi és milyen gazdasági eszköze, házi állatja, gyümölcsfája stb. van, hogy az összeírás alkalmával azokat az összeíró ügynököknek minden késedelem nélkül pontosan bevallhassa.

A számláló ügynök működése tartama alatt közhatalosi tisztviselőnek tekintetik, miért is a reá bizott összeírás érdekében bárkit megidézethet és kihallgathat, s a feladata teljesítése közben ellene elkövetett bántalmazások, ha csak súlyosabb beszámítás alá nem esnek, mint köztisztviselő elleni vétségek büntetettek.

Az összeíró ügynökök a kitűzött időben házsám szerint menve, a helyszínén fogják a felvételt teljesíteni, illetve a bevallott adatokat jegyzőkönyvbe venni, mely adatok pontos bemonadására a közönség ism-

telten azzal figyelmeztetik, hogy az 1895. évi VIII. t. czikk a hamis bevallást kihágásnak minősít és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel rendel büntöni.

* **Visszaküldött szabályrendelet.** A júliusi közgyűlés által módosított köztisztviselési és egészségügyi szabályrendeletet a beügyminiszter több rendbeli észrevétellel visszaküldötte, hogy a város észrevételek szerint újból szövegezze a kifogásolt szakaszokat. Így például nem tartja megfelelőnek épen Debreczen város viszonyai között azon rendelkezést, hogy az árnyékszék az olyan utcákon, ahol földalatti csatorna van, csatornák felé építtessenek. Mert ha ez a szakasz fentartatik, a turfa és más rendszerű árnyékszék nem állíthatók fel Debreczenben, ahol pedig a csatornák sem nem elegendő mély esésűek, sem bő viz hiányában kellőképen nem öblíthetők. — Feltűnt a miniszternek, hogy míg a belvárosi telkeken magán fogyasztás czéljaira 6—6 sertés hizlalását engedi meg a szabályrendelet, addig a külvárosi telkeken csak 4—4 darab sertés hizlalható. Azt hiszi a miniszter, hogy ez toll hiba s ennek is korigálását kívánja. Valószínű, hogy a minisztert az a feltevés vezeti, hogy Debreczenben is a külvárosi telkek tágasabbak mint a belvárosiak. Holott nálunk épen megfordított a helyzet. A belsőtellek nagyok, a külvárosiak pedig szerfölött aprók, szűkek és zsufolásig beépültek. Ha felfogják erről világoztatni a minisztert, főként ha elibe teszik Debreczen város belső területének térképét, hisszük, azonnal elfog állani az utóbb említett kívánságától.

NAPI HIREK.

T á j é k o z t a t ó.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik példára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a felekek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünneppnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünneppnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünneppnapokon d. e. 11 órakor.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk akadémiá paló ajában.

Zeneestély a „Bika” kávéházban: hétfőn Magyarri testvérek, szerdán R á c z Károly. Az „Angol királynő” szállodában minden kedden, pénteken és vasárnap.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon ként d. e. 10-től 12-ig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai mülhelyében d. u. 2—4 óráig. Ke d e n előkészítő csoport. S z e r d á n és p é n t e k e n haladó csoport.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 órakor.

Színház mindennap este 7 órakor.

— **Nyolczvan éves püspök.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület pátriarcháját *Kiss Áron* püspököt ritka magas életkorral áldotta meg a Gondviselés. — Az ősz főpap e hó 22-én nyolczvanadik születése napját éri meg vidám kedélylyel, birtokában testi és szellemi erejének. Istenének jóvoltából e napon is szeretett egyháza szolgálatában készül fáradozni. — November 20-án kezdi meg a konvent újra Budapesten a Kolozsvárott Pap Gábor püspök halála miatt elhalasztott ülésait. Ott fog lenni a mi püspökünk is, — hogy részt vehessen a konvent nagy fontosságu tanácskozásában. — De azért hívei, tiszte-

lői nem fogják elmulasztani, hogy ne üdvözöljék az agg püspököt és bármilyen szerény formában, de szívekből meg ne ünnepeljék az ő születésének nyolczvanadik évfordulóját. Mint értesülünk, a debreczeni lelkészi kar és presbiterium már legközelebb megbeszéli, mi módon és mely napon üdvözölje a 80 éves főpásztort. Alkalmasint november 18-dikát választják az ünneplés idejéül.

— **Önálló anyakönyvi hivatal.** A tapasztalatok és a következmények teljesen igazolják a mi álláspontunkat, melyet az anyakönyvvezető hivatal szervezése tárgyában már a nyáron elfoglaltunk, midőn a közigazgatási bizottság javaslatával szemben e hivatal önállóítását sürgettük. A bizottság már a legelső heti gyakorlat után kénytelen volt belátni, hogy az anyakönyvvezetők kinevezett városi tisztviselők a kétféle munkakört fizikai okoknál fogva be nem tölthetik és sietve kérte a belügyminisztertől az anyakönyvi hivatal önállóítását, külön személyzettel. Október 28-án 357 sz. a. kelt feliratában anyakönyvvezető és anyakönyvvezető helyettes valamint megfelelő segéd (írnoki) személyzet kinevezését hozta javaslatba. Ezen felíratra jött tegnap este Perczel Dezső belügyminiszter válasza, melyben tudatja, hogy a debreczeni anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetői és anyakönyvvezető helyettesi állást rendszeresített; egyuttal felhívja a közigazgatási bizottságot, hogy ezen állásokra kinevezendő egyéneket illetőleg hozzá mielőbb javaslatot tegyen. A város közönségéhez pedig egyidejűleg a következő leíratot intézte:

„A közigazgatási bizottság előterjesztésére a debreczeni anyakönyvi kerületbe az 1893. évi IV. t. czikk IX. feletési osztályának első fizetési fokozatában anyakönyvvezetői és X. fizetési osztályának első fizetési fokozatában anyakönyvvezető helyettesi állást rendszeresítettem s a közigazgatási bizottságot már fel is hívtam, — hogy ezen állások betöltése iránt javaslatát hozzám tegye meg. — A közigazgatási bizottság felterjesztésében azt is kérte, hogy ugyancsak állam költségén két írnoki állást is szervezzek. Részemről azonban, tekintettel arra, hogy az anyakönyvvezetői és anyakönyvvezető helyettesi állások szervezése által már jelentékeny anyagi áldozatot hoztam, méltányosnak tartanám, hogy az anyakönyvi hivatalba szükséges segéd személyzetet saját költségén a város közönsége rendelné ki. Felhívom tehát a város közönségét, hogy sürgősen nyilatkozzék, hajlandó-e az anyakönyvi hivatalba szükséges segéd személyzetet a házi pénztár terhére alkalmazni. Budapestén 1895. évi november hó 4-én. Perczel.”

Szerintünk, miután a belügyminiszter már előre kijelentette, hogy az anyakönyvi kivonatokért szedhető díjak a kincstárt illetik, ha a helyettes is az állam fizeti, s miután a város kiszolgálásáról, felszereléséről és helyiségről kéznek nyilatkozott gondoskodni, éppen akkor történnék méltányosság, ha ezen tisztán állami feladatot teljesítő hivatalhoz a segéd személyzet fizetését is az állam vállalja magára és nem terheli vele az egyéb kiadásokkal amugy is tullehelt házi pénztárunkat.

— **Utcza kövezések.** A városi mérnöki hivatalban erősen buzgólkodnak, hogy a központhoz legközelebb eső utcák mielőbb elláttassanak burkolattal és jó járdákkal. Széchenyi utcán, a járda és burkolat közti kövezést már megkezdték s a halpiacztól a kar-

csuközög még ez évben végrehajtják. — A Kápo nasy-köz és Pásti-köz esős időben addig teneketlen sárral ijesztették el a járóműveket az ott való járástól, most azokat is kibukolták egész szélességökben.

— **Próba aszfaltolás.** A hazai aszfalt részvénytársaság a Hatvan utca elején, a mostani aszfalt makadám ut folytatásául, melyet a magyar aszfalt részvénytársaság készített, 30 méter próba burkolást csinál. A munkához már megérkeztek az aszfalt pogácsák és üstök s holnap vagy holnapután hozzáfognak, hogy még a hidegebb napok előtt készen legyenek vele.

— **A tornaegylet közgyűlése.** A debreczeni tornaegylet, mely most épített impozáns új helyiségével s nagyszabású felszerelésével mintegy új korszakba lép, f. hó 18-án vasárnap tartja alakuló és tisztújító közgyűlést, a modern kivánalmaknak teljesen megfelelő péterfia-utcai épületében. A sport kedvelők figyelmét felhívjuk ez esemény számba menő közgyűlésre. Az új teremben ezertéle tornaszor fog állani a testedzők rendelkezésére, ezenkívül a legjobb nevű vívómesterek egyike szigeti Benedek Gyula vezeti a több osztályból álló vívó tanfolyamot.

— **Vak tűzárma.** Tegnap este 7 óra előtt pár percczel tűzi árma híre zavarta meg a város csendjét. — Robogva vonultak végig a tüzlőt kocsik a főtéren a vasúthoz. — A tüzlármát az idézte elő, hogy a n.-várad-utczáról telefonon értesítették a tűzrészeg, hogy a Szabó Mihály szalamigyáros ispotály-utczai házában pincze tűz van. A kapott értesítésre a tűzrészeg Publik Ernő h.-főparancsnok vezetése alatt teljes felszereléssel kivonult a vész helyére s Dézsi László őrparancsnok másodmagával lement a pinczébe, hol csupán egy kis csomó szalmát talált égve, melyet csakhamar eloltott. A tűz azáltal keletkezett, hogy a pincze ablakok szalmával voltak betömve s az egyik ablakba valaki az utcáról egy cigarettát dobott miáltal az ott elhelyezett szalma tüzet fogott, melyet csakhamar eloltottak.

A debreczeni gőzfürdők. A városunkban lévő fürdő intézetek teljesen kielégítik a közönség igényeit. Az egyik ugyan vízének kitűnőségével előnyben áll a másik felett, de az meg berendezésének nagy kényelmével, célszerűségével pótolja vízének a hasznos ásványi alkatrészben való hiányosságát. Egy körülményt azonban a fürdők intézése figyelmen kívül hagy. Nevezetesen a gőzfürdőkben, a férfiak és nők számára meghatározott napok, mindegyiknél a hét ugyanazon napjaira esnek, míg ha azokat egy mástól eltérőleg más-más napokra tennék, előnyösebb volna rájuk nézve is, a közönségre is. Sokakkal megtörtént már, hogy hétfőn reggel azzal a szándékkal ültek a kis vonatra, hogy megnézzék a gőzfürdőbe s a vonat kálauzától, vagy éppen a fürdő pénztáránál értesültek, hogy aznap mindegyik helyen a gőzfürdő a nők rendelkezésére áll. A változtatás még most sem lenne késő.

— **Városunkban keresett sikkasztó.** A debreczeni rendőrfőkapitánysághoz tegnapelőtt Bécsből sürgöny érkezett: Königstein Dávid volt huszármeister, most egyik becsi bank alkalmazottjának köröztetése miatt. Königstein onnan elsikkasztott 1450 frot s Magyarországra felé vette útját. A nyomozás Debreczenbe vezetett. Az ipse, mint katonai Nagyváradon szolgált s mert oda is ment távirati körözvény Faludi Soma nagyváradi rendőrmester átjött tegnap éjjel Debreczenbe s itt meg is találta éjjel két órakor egyik nyilvános házban Königsteinnek — a nyomát. Ugyanis mind a távirat, mind ő későn érkeztek, mert a sikkasztó úgy n. itt volt 5-én éjjel, de még akkor, a hajnali vattal tovább utazott, valósintűleg M.-Sziget felé. A nyomát erősen ütik.

— **Új rendőrfőkapitány.** Margittay Sándor kinevezeti rendőrfőkapitány mar e foglalta hivatalát, a III. kerületben, mely kapitányi állás a Beér Kálmán elhagyásával ült meg. Az új rendőrfőkapitányt üdvözöljük állásában.

— **Rövid gyász, rövid bánat . . .** Kövér Juliát a napokban mély bánat érte. K-dves élet párja a daliás Pokoász András magához vévén oldalbordája összes értéktárgyait, ellépett anélkül, hogy bucsut mondott volna akár a kapufélfának. E páratlan udvariaslanság oly mélyen lehangolta a nevére és természetére egyiránt Kövér Juliát, hogy bár negyven éves volt, az elválás gyötrelmei marcangolták szívet. Elkeseredésében feljelentette a hűtelent, mire a rendőrség köröztetni rendelte a szökevényt. De a szívamiy hamar fellobban, oly hamar is tud feledni. Julia is feledett, mert pár napi busulás után újra felment a rendőrséghez és visszavonta feljelentését, megokolván ezen engedékenységet a Pepi tanú eljárásáva, ki harmadnapra fogott egy kapitányt . . . Juliának igaz, hogy csak egy furvél-r jutott, de hisz az izlés különböző . . .

Törvényszéki csarnok.

* A p.-ladányi sikkasztók. Annak idején nagy port vert fel ország-zerete a püspök-ladányi takarékpénztárnál elkövetett sikkasztás és magánokirat hamisítás. Tegnap tartották meg ez ügyben a végtárgyatást a debreczeni kir. törvényszék előtt. A püspök-ladányi takarékpénztár — tudvalevőleg a karára — elkövetett sikkasztásért és magánokirat hamisításért feljelentette Kaczer Árpád könyvelője és ifj. Mogyoróssy Lajos pénztárnoka ellen. Időközben azonban a nevezett pénztárnok kára megtérült, a megnyitott két vádlott vagyonával az elsikkasztott összegek nagy részét fedezte, miért is pénztárat a sikkasztásért emelt vádat visszavonta, minélfogva a törvényszék e büncselekményért már csak ezért sem ítélhetette őket bűnösöknek. A magánokirat hamisítás vádjára alól pedig szintén felmentette a vádlottakat a törvényszék.

Táviratok.

A vallás szabadgyakorlata.

Budapest, november 8. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Papp Géza és Veszter elfogadásra ajániták a szabad vallásgyakorlatot. — Kovács Albert fenntartja álláspontját, — ellenben Vajay nem fogadja el és azzal okolja meg azt, hogy a javaslatot Kolozsvárott Tisza Kálmán is elítélte. Tisza kijelenti, hogy ezt a Magyar Allam fogta rá, de ő nem is tartotta érdemesnek a rektifikálást. Wlassics szépen védte a javaslatot. Nagy derűtséget keltett a Herman Otó beszéde, ki azt tanácsolta Vajaynak, hogy ne prédikáljon, vizet, ha bort iszik. Hasonlóképpen derült hangulatot idézett elő a kolozsvári Kis István beszéde. A javaslatot végre is nagy többséggel elfogadták, mire hatalmas éljenzés támadt.

A budget.

Budapest, november 8. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) A budget tárgyalásánál Sággy debachált a kormány ellen, mely szerint nem alkalmas az ügyek vezetésére.

Lueger.

Budapest, november 8. (A Debreczeni Ellenőr eredeti távirata.) Jókai a Nemzetben kijelenti, hogy merőben alaptalan az a feltetés, mintha Lueger visszautasítása a legelső körök befolyásának volna tulajdonítható. A korona minden befolyástól menten tagadta meg a megerősítést.

CSARNOK.

Vadvirág.

— A Debreczeni Ellenőr részére. —
Itta: Jászberényi.

Csodálatos kis leány volt lenszinü hajjal és nefejeits szemekkel. Nevét senki sem tudta, mert azok, akiknél lakott, nagyon titokzatos emberek voltak s csak nem régen kerültek a mi falunkba. Keveset beszéltek, senkihez sem jártak, a kis leányról pedig megtagadtak minden felvilágosítást.

Még a keresztnévét sem tudtuk s mi gyerekek csak Vadvirágnak hívtuk, mikor néha kijött utánunk a rétre, ahol délutánként labdázunk.

Igazán vad volt ez a kis lány minden izében. Közelünkbe sohasem jött, csak messziről nézte játékunkat. Ha felé közeledtünk, elfutott. Ilyekor úgy nézett ki lengő hajával, mint egy tündér, kit gonosz szellemek üldöznek.

Később elkerültem hazulról és nem látam többé Vadvirágot. Nem csoda tehát, ha el is felejtettem egészen.

A budapesti országos kiállításon, — hol nemzetünk oly fényesen bemutatta termelőképességét úgy a szellemi, mint az anyagi téren, — néhány régi ismerősömmel találkoztam. A viszontlátás öröme az esti órákban hosszasan elidőztünk a városliget egyik vendéglőjében úgy, hogy jóval túl volt az éjfélen midőn megindultunk lassu léptekkel a város felé. Gyönyörű nyári éjjel volt és én előre örültem a sétának, melyet meg kellett tennem, hogy a budai oldalon levő szállásomra juthassak. Ismerőseim egyenkint váltak el tőlem és én nemsokára egyedül maradtam s gondolatokba mélyedve haladtam célom felé.

Rálépve a lánchidra, előttem egy szégyenes öltözötű nő haladt. Fáradtak látszott, de azért véghetetlen gyöngédséggel igyekezett a karján sűrű kis gyermeket elhallgatatni. Midőn megelöztem, önkénytelenül hátratekinttem és e pillanatban a mult ködén keresztül egy valamiker ismerős, de régen elfeledett alak elevenedett meg előttem. Szó nélkül mentem előre s kutatni kezdtem emlékezetemben... Eleinte azt hittem, hogy csalódom, de csakhamar visszafordultam s midőn a hold arczára veté fényét, önkénytelenül e szót mondtam: Vadvirág!

Megrezzent amint rám tekintett. Láttam, hogy szólni, kérdezni akar, de hangját elfojtotta a görcsös zokogás.

Hol jár ily késő éjjelen és itt Budapesten! kérdém tőle gyöngéden, miközben jobban szemügyre vettem őt.

Oh Uram! vágott szavamba sirva — miért kellett találkozniuk most, ez órában. Igen! én vagyok az a Vadvirág, aki oly sovárgó szemekkel nézte valamikor a fiuk játékát. De Istenem! — tevé hozzá csakhamar fájdalmas zokogással, ereszszen utamra. Kis gyermekem éheznek és én beteg, nagyon beteg vagyok. Látja mint hívogat a Duna, nekünk menni kell. . .

Csendesedjék szoltam hozzá résztvevőn. Jöjjön velem és én elvezetem olyan helyre, ahol gyermeke nem fog éhezni és Ön is meggyógyul. Azután, ha jobban lesz, szerzek munkát és Ön dolgozni fog gyermekéért s elfeledi azt a keserűséget, ami most szívét nyomja.

Köszönöm Uram, felelé könnyeit törülgetve. Nem akarok hálátlan lenni, tehát elfogadom ajánlatát. Nem ugyan magamért, hanem azért a kis ártatlanért. Talán neki még nagyon korán volna meghalni?

Megszorítottam kezét és megindultunk a Sz.-János kórház felé.

Égtem ugyan a kíváncsiságtól megtudni, vajjon mi vezette Vadvirágot Budapestre, de kiméletes akartam lenni és hallgattam.

A kórháznál ismerős voltam és így könnyen elhelyezhettem pártfogómat, s minnán megígérték neki, hogy hogy kora reggel megárogam, magam is nyugalomra tértem.

Alig vártam, hogy beszélhessek Vadvirággal és azért lázss sietséggel elvégezve dolgomat, még délelőtt, siettem őt meglátogatni.

Agyban találtam, mert az orvos feltétlen nyugalom ajánlott neki. Kis gyermeke mellette feküdt és az üdítő táplálék után csöndesen aludt s álmában fel-fel mosolygott. Gyönyörű gyermek volt, szakasztott más az egykori Vadvirágnak. Az anya halvány volt még most is. Nem annyira a testi betegség törte meg, mint inkább a lelki szenvedés. — Alig tudott pár köszönő szót rebegni, mert szavait elfojtotta a zokogás. Vigasztaltam és egy jobb jövővel biztattam, bár magam is elgondolkoztam azon a kérdésem, hogy vajjon ki fogja összerakni ismét e beteg szív rombadólt nyugalomát?

Nem zavartam fájdalmában. Engedtem, hogy sirja ki magát, hiszen a könnyekben sok enyhület van és ezekben gyakran viszszafelelnek.

Majd letörülve könnyeit, hozzáfogott élettörténetének elbeszéléséhez. Elmondott mindent, nem titkolt el semmit.

Szomorú történet ez és mert szomorú, éppen azért párját könnyen lebet találni az életben. Szívvel születünk, dobogó, vágyó, szeretni akaró szívvel, melyet gyakran megcsal az élet és reményeit romba dönti a csalódás. Milliók és milliók kérdezhetik azért a költővel: Minek is van a szív s a szívben szerelem? . . .

Árva leányka voltam, — kezdé élettörténetét Vadvirág. Szülőimet nem ismerem és akiknél voltam, azok még emlékeket sem tanították meg soha szeretni. Idegenek, rideg szívűek voltak hozzám rokonaim és én tizennégy éves koromig többet sirtam, mint más egész életében. Órákig elültem magamban és irigykedve néztem azokra a gyermekekre, kik vidám kacagással játszottak az utca porában. Nekem nem volt szabad közűjük menni s ha néha-néha egy őrizetlen pillanatban kimenekedtem a fojtó légkörből, egész halmaza zúdult rám a fenyegetéseknek. Később egy tanító járt hozzám, ki megtanított az elemi ismeretekre. Úgy szerettem volna csak pár percze is egyedül maradni vele, hogy megkérdézzem tőle, miért nem szabad nekem kimenni és a gyerekekkel játszani, de nevelőanyám egy pillanatra sem hagyott bennünket magunkra . . .

Mikor tizennyolcz éves voltam, egy alkalommal véletlenül magam maadtam otthon egy leány cseléd felügyelete alatt. Elvégezve napi dolgaimat, éppen virágaim ápolásához fogtam, midőn a postás egy levelet nyújtott be a nyitott ablakon, melyre ez egyetlen szó volt írva: Vadvirágnak.

Remegő kezekkel és mintegy önkénytelenül bontottam fel a nekem nyújtott levelet. Itt van Uram most is, olvassa el és e szavakkal párnája alá nyúlva átadta a levelet.

A levélben ez állott: Édes kis Vadvirágom! Nem tudom leírni, hogy mennyire szeretem, azért, mert úgy látom, hogy magát senkisé szereti. Sorsát szívemen hordom s azért beszélni akarok vele. Ma este kilencz órakor ablakánál leszek s akkor megfogja tőlem tudni azt is, hogy miért zárták el rokonai a világtól.

A levél alá név nem volt írva.

Nem tagadom — folytatá a szenvedő beteg — hogy a vett levél egész valómban megzavart. Gondosan elrejtém azt és — oh bár ne tettem volna, jegyzé meg fájdalmas keserűséggel — elhatároztam, hogy a mondott időben ismeretlen jóakaróm óhajlásánsk eleget teszek.

A kijelölt időben csakugyan megjött a levél írója. Nyulánk fiatal ember volt és olyan szépen beszélt velem, hogy minden zavának hitelt adtam. Elmondta, hogy javítani akar helyzetemen és ki akar ragadni a már-már elveszhetetlenné vált sorsomból. Gazdag és független férfi vagyok —ugymond bizza magát reám nyugodtan. Nincs senkim, csak egy jó anyám, ki gyöngéd szeretettel fogja szeretni. Házunknál,

ha talán nem is boldogan, de nyugodtan élhet s nem lesz kitéve e rideg lelkü emberek durvaságának, kiknek körében élni kénytelen.

Ne csodálja Uram, — folytatá Vadvirág — ha e beszédre megmozdult szívem. Óhajtottam független lenni, mert meguntam gyámszüleim durva bánásmódját. Lelkemben már ott láttam magamat annak a beteges jó aszonymnak az oldalánál, ki házuknál is megfordult olykor olykor. Béla fia volt neki s csak most került haza egy távoli birtokáról, hogy — mint ő mondá — szüntelen ott lehessen beteg édes anyja mellett.

Haboztam eleinte, de Béla így folytatá: Ne féljen semmitől, mert ön már tizennyolcz éves és szándékában nem korlátozhatjuk azok, kiknek sivar társaságában bimbójákban hervadnak el kedélyének virágai. Mondja meg nekik kereken, hogy nem akar tovább náluk maradni. Kegyedet úgy sem köti hozzájuk semmi. Mint apátlan, anyátlan árvát magukhoz vették azért, hogy legyen olyan a háznál, ki helyettük dolgozzék. . . Éles anyám szeretni fogja magát, hiszen ő ismerte szülőit, kiket fiatal korukban anyai kimondhatatlan csapás ért.

Ez utolsó szavak hatottak. Vágytam valamit hallani szülőimről, mert előttem sohasem említették őket és könnyek között igérttem meg Bélának, hogy ajánlatát gyámszülőim hazajövetele után, köszönettel elfogadom.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti áru-tőzsde.

Budapest, nov. 7.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma gyengén kínálták, a kereset kedvező volt. Elkelt szilárd irányszat mellett 30000 mm. 2 $\frac{1}{2}$ —5 szilárdabb áron.

Egyébb gabnaneműekben gyenge forgalom mellett az árak változatlanok maradtak, csupán rozs emelkedett 5 krral.

Eladások:

Tiszavidéki új 150—81 mm. 7.95 frt. 100—81 mm. 7.07 frt. 250—81 mm. 8.10 frt. 100—81 mm. 7.05 frt. 100—80 mm. 6.93 frt. 100—80. mm. 6.95 frt. 100—79 mm. 6.95 frt. 100—79 mm. 6.95 fél frt. 500—79. mm. 6.92. mind három hóra.

Rozs 6.39—6.90

Zab 5.92—6.25

Határidő-üzlet.

Az irányszat mérsékelt forgalom mellett szilárd volt.

Zárófolyamok déli 1 órakor:

	frt
B u z a szept.-októ-berra 1895	
" márcz.-ápr.-ra 1895.	7.01—7.03
R o z s szeptem.-okt.-re 1895	
" márcz.-ápr.-ra 1896.	6.40—6.42
Tengeri jul.-aug.-ra 1896	5.99—6.60
" szept. okt.-re 1895	
Z a b őszre 1895	
" márcz.-ápr.-ra 1896	4.56—4.60
Repeze aug.—szept. 1895	11.00—11.10

Délután 4 óra 30 perczkor a következő árákkal záródott:

	frt
B u z a szept.-okt. 1895	
" márcz.-ápr. ra 1895.	7.—7.01
R o z s szept.-okt.-re 1895	
" márcz.-ápr.-ra 1896	6.41—6.43
Tengeri jul.-aug.-ra 1895	
" máj.-június.-ra 1895	4.57—4.58
Z a b őszre	
" márcz.-ápr.-ra 1896.	5.99—6.01
Repeze aug.-szeptre 1896	11.95—11.—

Időjárás borult.

(A debreczeni társaság)

Magyar aranyjász
vasuti
korona
regále
Osztrák aranyjász
Egységes állam
Tiszta-szegedi 4

Magyar hitelb
Osztrák hitelb
Magyaripar-és

Magyar jelzár

Osztrák földh
Nagyar vörösk
Osztrák
Olasz
Bazilika soraj
Jó-sziv

Kö

A sz

Többfe
látogató kö
lépcsőn lej
ságot csiná
zöldvászon
gyerek pl.
megett s a
csapva, sok
hogy előbb
Azonkívül
elhelyeztet
szinlapokna
zönség leg
lyokról, tá
és akadály
lapok előtt
eleget a sz
előadások
szinlapokba
osarnokbat
Debre

* E rovat

Bérlet

Debr

Idényberle

Ma pénz

a

Enekes

"Faluj

Szigeti

Viola

Zsuzsi,

Pista, fia

Tengeli,

Ágnes,

Vilma,

Réthy,

Réthyné,

Ákos,

Macska

Nyuzó,

Vándory

Keniház

Liptákn

Törvény

Peti, cz

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvény-társaság” közlése 1895. nov. 8-án.)

Államadósság:		
Magyar aranyjárdék 4 %	—	120.75
vasuti beruházási köt. 4 1/2 %	123.75	124.75
koronajárdék 4 %	—	99
regále vált. kötvény 4 1/2 %	100.25	101.25
Osztrák aranyjárdék 4 %	—	121.50
Egységes állam kötvény 4 1/2 %	—	100.
Tisza-szegedi 4 % -os nyeremény-sors.	144.	145.
Részvények:		
Magyar hitelbank részvény	—	479.
Osztrák hitelbank részvény	—	399.
Magyaripar- és kereskedelmi bank. r.	128.	128.50
Sorsjegyek:		
Magyar jelzálogbank 4 % -os sorsj.	127.	128.
3 % -os	108.75	109.25
Osztrák földhitel. sorsjegy 3 % -os	117.	118.
Nagyvárörökös sorsjegy	—	10.50
Osztrák " " "	—	17.25
Olasz " " "	—	13.
Bazilika sorsjegy	—	7.40
Jó-sziv " " "	—	3.15

Közönség köréből*)

A szinigazgató ur figyelmébe.

Többfelől panaszkodtak már a színházlátogató körökből, hogy a színházból a főlépcsőn lejövő közönségnek sok alkalmatlanságot csinálnak a be- és kifelé nyíló, szárnyas zöldvászonn ajtókat. Az állóhelyről kifutó diágyerek pl. nem igen nézegeti, ki jő a háta mögött s a zöld ajtókat maga után összesapva, sok élemedettebb orr megbáunta már, hogy előbbre járt, mint a fej többi része. Azonkívül a cukrászda és ruhatár mellett elhelyezett, a következő napi előadásokat jelző szinlapoknak ott nincs jó helye, mert a közönség legnagyobb része ott jön le a páholyokról, támlásszékekből, zártszékekből stb. és akadályoztatik azok által, akik a szinlapok előtt megállanak. Közkívánságunk tenne eleget a szinigazgató ur, ha az ajtókat az előadások végeztével kiköztetné s a másnapi szinlapokat inkább több példányban az előcsarnokban függesztetné ki.

Debreczen, 1895. november 9.

Színházjáró.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Bérletszünetben, leszállított helyárrakkal:

Debreczeni Városi Színház.

Idénybérlet 9. szünet. Páratlanbérlet 9. szünet.
Ma pénteken 1895. november hó 8-án.

VIOLA,
az alföldi haramia.

Enekes népszínmű 5 szakaszban. Br. Eötvös „Falu jegyzője” című regénye után írta; Szigeti József. Zenéjét írta: Bognár. (Rendező: Bács K.)

Személyek:

Viola	—	Klenovits G.
Zsuzsi, neje	—	K. Szeremy
Pista, fia (6 éves)	—	Kovács Lili.
Tengeli, jegyző	—	Eröss.
Ágnes, neje	—	Locsarekné.
Vilma, leánya	—	Bogyó.
Réthy, alispán	—	Némethy.
Réthy, neje	—	Lrbrincz J.
Ákos, fia	—	Tapolczai D.
Macsaházi, ügyvéd	—	Sándor E.
Nyuzó, főbíró	—	Krémer.
Vándory, lelkész	—	Hevessy.
Keniházy, esküdt	—	Vank I.
Lipákné, Violáné anyja	—	Borcsainé.
Törvényszéki elnök	—	Szathmáry.
Peti, cigány	—	Püspöky.

Iezig zsidó, koresmáros — Ifj. Német.
Czifra, volt betyár — — Rózsahegyi.
Csillag,) zsványok — — Haday.
Andris,) — — Takács.
Czimbalmos cigány — — Nyilassy.
Cselédek, hajduk, betyárok, falubeli leányok.

Szombaton, 1895. november 9-én, itt először, párosbérletben:

Komédiásnők a táborban.

Operette 4 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osokonal” nyomda és kiadó r.-t.

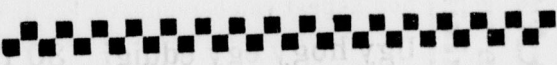
Felelős szerkesztő: Kozov Ákos.

Nyilt-tér.

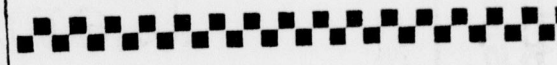
Elveszett

egy teljes fogszor, a szives megta'áló kéretik azt alantírott fogorvosnak átadni, ki a tulajdonos megbízásából az átadót illő jutalomban fogja részesíteni. Megbízásból

dr. Nágel Zsigmond
fogorvos,

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1)

Havi részlet 3 forint.

Corpus juris hungarici
1000—1895.

A teljes magyar törvénytar
millenniumi emlékkiadása
havi 3 forintos részletfizetésre
tehát ugyanolyan módozatok mellett
mint bármely budapesti czégnél
kapható

László Albert
könyvkereskedésében.

Havi részlet 3 forint.

730.—6.—6.

H I R D E T É S E K.

Szépírásu, szorgalmas, érettségit tett fiatal ember, aki a jegyzői pályára akar lépni,

segédjegyzőül

340 frt évi fizetés mellett felvétetik.
Ajánlatok **Kaszás József** főjegyzőhöz Balmaz-Ujváros intézendők.

752—3—1.

Szabó Lajos fiai

czégnél

Ágy és asztal-terítők,

Butorszövetek

flaneltakarók

Pokrőczok

Caschemir

és

Selyem paplanok

Afrique

és lőszőr

madráczok

Nagyválasztékban.

Hirdetmény.

Vb. Stern Herman csődhitelezői választmánya f. évi október hó 31-én tartott ülésén a csődtömeghez leltározott következő s a posta kerti faraktárban — a régi kórházzal szemben — elhelyezett faárunknak, u. m.: léczek, deszkák, hajó pallók, drugán fák, tölgy oszlopoknak stb. zárt ajánlat útján leendő eladását határozván el, felhívom a venni szándékozókat, hogy ezen most elsorolt s a csődleltárban 4., 5., 6., 38., 42., 44., 49., 53., 57/b—88. 101—102. tételek alatt összeirt faárunkra és a 2., 3. és 39. tételek alatt összeirtakból még meglevő 41, illetve 36 csomó lécz és 147 db. deszkára vonatkozólag, — mely árúk összes beszerzési ára 1294 frt 01 krt teszi — zárt ajánlataikat a kitett érték 10 %-ának, 129 frt 40 krtnek biztosítékul letétele mellett irodámban (Piac-utca 2143. sz. I. emelet) a f. november hó 12-ik napjának d. u. 5 órájáig adják be.

Az ajánlatok felett a választmány a f. november hó 14-én tartandó ülésén fog határozni, ajánlattevőket tehát ajánlatok ez ideig kötelezi.

A választmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül teljesen szabadon választhasson, illetve feletők tetszése szerint határozhasson. A mely ajánlat a fent megjelölt időn belül elfogadtatik, az az ajánlattevőre feltétlenül kötelezővé válik s attól ajánlattevő vissza nem léphet.

Az eladásra kitett árúk a faraktárban, a csődleltár pedig irodámban megtekinthetők, ugyanitt a szükséges felvilágosítások is megadatnak.

A mennyiben ezen zárt ajánlati verseny eredményre nem vezetne, ugyan csak a csődválasztmány határozata folytán a fent elsorolt árúk a f. 1895. évi november hó 15-ik napján d. e. 9 órakor a postakerti faraktárban megkezdendő s kir. közjegyző közben jöttével megtartandó nyilvános árverésen fognak készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Debreczen, 1895. nov. hó 1.

Dr. Tüdös László

ügyvéd,

csődtömeggondnok.

519—

